YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)
4 päivänä lokakuuta 2006 *

Asiassa T-193/04,

Hans-Martin Tillack, kotipaikka Bryssel (Belgia), edustajinaan asianajajat I. Forrester, QC, T. Bosly, C. Arhold, N. Flandin, J. Herrlinger ja J. Siaens,

kantajana,

jota tukee

International Federation of Journalists (IFJ), kotipaikka Bryssel (Belgia), edustajinaan asianajajat A. Bartosch ja T. Grupp,

väliintulijana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään C. Docksey ja C. Ladenburger,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

jossa on kyse yhtäältä sellaisen toimen kumoamista koskevasta vaatimuksesta, jolla Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) lähetti 11.2.2004 Saksan ja Belgian oikeusviranomaisille tietoja, jotka koskivat epäilyjä salassapitovelvollisuuden noudattamatta jättämisestä ja lahjonnasta, ja toisaalta sellaisen henkisen kärsimyksen korvaamista koskevasta vaatimuksesta, joka kantajalle on aiheutunut kyseisestä tietojen lähettämisestä ja OLAF:n julkaisemista lehdistötiedotteista,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN
OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja H. Legal sekä tuomarit P. Lindh ja V. Vadapalas,

kirjaaja: hallintovirkamies J. Plingers,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 11.5.2006 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF), joka perustettiin 28.4.1999 tehdyllä komission päätöksellä 1999/352/EY, EHTY, Euratom (EYVL L 136, s. 20), tehtävänä on muun muassa toteuttaa sisäisiä hallinnollisia tutkimuksia, joiden tarkoituksena on selvittää virkatoimintaan liittyviä vakavia tekoja, jotka voivat merkitä, että yhteisöjen virkamies tai muu henkilöstöön kuuluva on jättänyt noudattamatta velvollisuuksiaan tavalla, joka voi johtaa kurinpitotoimiin ja tarvittaessa rikossyytteisiin.

2 OLAF:n tutkimuksista 25.5.1999 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1073/1999 (EYVL L 136, s. 1) säännellään viraston henkilökuntaan kuuluvien tehtäviensä mukaisesti toteuttamia tarkastuksia, todentamisia ja toimia.

3 Asetuksen N:o 1073/1999 13 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

"Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten taikka tarvittaessa toimielinten tai elinten tehtävänä on päättää valmistuneen tutkinnan johdosta toteutettavista jatkotoimista [OLAF:n] laatiman kertomuksen perusteella; tästä huolimatta [OLAF:n] johtajalle olisi säädettävä velvollisuus toimittaa suoraan asianomaisen jäsenvaltion oikeusviranomaisille ne [OLAF:n] sisäisten tutkimusten yhteydessä saamat tiedot seikoista, jotka saattavat johtaa rikossyytteisiin."

4 Asetuksen N:o 1073/1999 6 artiklan, jonka otsikkona on "Tutkimusten toteuttaminen", 6 kohdassa säädetään, että "jäsenvaltioiden on huolehdittava, että niiden toimivaltaiset viranomaiset avustavat kansallisten säännösten mukaisesti [OLAF:n] henkilökuntaan kuuluvia näiden tehtävien täyttämisessä".

5 Asetuksen N:o 1073/1999 9 artiklan, jonka otsikkona on "Tutkintakertomus ja tutkinnan jatkotoimet", 2 kohdan sanamuoto on seuraava:

"– – Tapauksissa, joissa on tarpeen turvautua jäsenvaltion hallinnollisiin ja oikeudellisiin menettelyihin, näin laaditut kertomukset on hyväksyttävä todisteeksi samalla tavoin ja samoin edellytyksin kuin kansallisten hallinnollisten tarkastajien laatimat hallinnolliset kertomukset. – –"

6 Asetuksen N:o 1073/1999 10 artiklan, jonka otsikkona on "[OLAF:n] lähettämät tiedot ", 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"– – [OLAF:n] johtaja lähettää asianomaisen jäsenvaltion oikeusviranomaisille [OLAF:n] sisäisten tutkimusten yhteydessä saamat tiedot seikoista, jotka voivat johtaa rikossyytteisiin – –"

Tosiseikat

7 Kantaja on lehtimies, jonka työnantaja on saksalainen Stern-aikakauslehti.

8 Van Buitenenia, joka on Euroopan yhteisöjen komission virkamies, syytettiin 31.8.2001 päivätyssä muistiossa useissa komission yksiköissä tehdyistä mahdollisista sääntöjenvastaisuuksista (jäljempänä Van Buitenen -muistio). OLAF sai 5.9.2001 jäljennöksen kyseisestä asiakirjasta.

9 OLAF:n johtaja antoi 23.10.2001 "Tuomioistuinasiat, neuvonta ja oikeudellinen seuranta" -nimisen yksikön tehtäväksi arvioida Van Buitenen -muistiossa esitettyjä väitteitä ja laatia suositukset jatkotoimiksi.

10 "Tuomioistuinasiat, neuvonta ja oikeudellinen seuranta" -yksikkö luovutti 31.1.2002 sisäisen selonteon, joka oli luottamuksellinen ja jossa oli kaksitoista ehdotusta ja suositusta mukaan lukien tutkimusten aloittaminen tiettyjen muistiossa mainittujen väitteiden osalta. Kyseisen asiakirjan perusteella mainittu yksikkö laati tiivistetyn selonteon, joka oli päivätty 14.2.2002 ja joka oli samalla tavalla luottamuksellinen.

11 Kantaja laati kaksi artikkelia, jotka julkaistiin Sternissä 28.2 ja 7.3.2002 ja joissa hän kertoi yhteisöjen toimielimissä tapahtuneista sääntöjenvastaisuuksista. Kyseiset artikkelit perustuivat Van Buitenen -muistioon ja OLAF:n 31.1.2002 päivättyyn selontekoon.

12 OLAF, joka epäili, että sen 31.1. ja 14.2.2002 päivätyt luottamukselliset selonteot oli paljastettu lainvastaisesti, aloitti 12.3.2002 sisäisen tutkimuksen niiden Euroopan yhteisöjen virkamiesten tai muiden henkilöstöön kuuluvien tunnistamiseksi, jotka olivat vuodon takana.

13 OLAF:n "Tiedonhankinta, toimintastrategiat ja tietotekniikka" -nimisen linjan johtaja lähetti 22.3.2002 OLAF:n johtajalle selonteon ilmoittaakseen hänelle, että kantaja on luotettavan tietolähteen mukaan antanut OLAF:n toimihenkilölle 8 000 euroa saadakseen useita asiakirjoja, jotka liittyivät Van Buitenenin asiaan. Samana päivänä OLAF:n tiedottaja ilmoitti OLAF:n johtajalle, että hän oli tavannut G:n, talousarviosta ja petostentorjunnasta vastaavan komission tiedottajan, ja että tämä oli ilmoittanut hänelle saaneensa tietoja eräältä Sternin lehtimieheltä siitä, että kantaja oli maksanut rahaa OLAF:n jäsenelle asiakirjoja saadakseen.

14 OLAF julkaisi 27.3.2002 lehdistötiedotteen, jonka otsikkona oli "Luottamuksellisten tietojen vuotoa koskeva sisäinen tutkimus" ja jonka sanamuoto oli seuraava:

"– – Koska OLAF:n laatimaan kertomukseen sisältyviä luottamuksellisia tietoja on ilmeisesti vuotanut julkisuuteen, [OLAF] on – – asetuksen N:o 1073/1999 5 artiklan 1 kohdan perusteella päättänyt aloittaa sisäisen tutkimuksen. [OLAF:n] saamien tietojen mukaan lehtimies on saanut useita asiakirjoja, jotka koskevat niin kutsuttua

'Van Buitenen -asiaa'. Ei ole mahdotonta, etteikö jollekin OLAF:ssa (tai muussa toimielimessä) olisi maksettu rahaa näiden asiakirjojen saamiseksi. – –

[OLAF] noudattaa aina korkeatasoisimpia eettisiä normeja. Se johtaa tutkimuksiaan täysin riippumattomasti. On kuitenkin tärkeää korostaa, että aktiivinen lahjonta tai maksun suorittaminen toimihenkilölle luottamuksellisten tietojen luovuttamisesta on Belgiassa lainvastaista. Lisäksi OLAF:n tutkimustensa vireillä ollessa saamat tiedot saavat suojaa Belgian asiaa koskevien oikeussäännösten perusteella. Jos sisäisen tutkimuksen johdosta käy ilmi, että lainvastaista toimintaa on ollut, [OLAF] aikoo ryhtyä toimenpiteisiin niitä vastaan, jotka siihen ovat syyllistyneet, sovellettavien kurinpito- ja rikossäännösten perusteella. – –"

15 Stern julkaisi vastauksena 28.3.2002 päivätyn lehdistötiedotteen, jossa se yhtäältä vahvisti, että sillä oli hallussaan Van Buitenen -muistio, ja toisaalta korosti, ettei se ollut maksanut rahaa Euroopan yhteisöjen virkamiehelle kyseiseen asiaan liittyvien asiakirjojen saamiseksi. Kyseisessä tiedotteessa mainitaan kantajan nimi ja yhteystiedot. Stern kirjoitti 3.4.2002 myös OLAF:n valvontakomitean puheenjohtajalle vastustaakseen OLAF:n väitteitä.

16 European Voice -aikakauslehti totesi 4.4.2002, että OLAF:n tiedottajan mukaan OLAF:llä on hallussaan "ensi näkemältä" "todisteita", jotka osoittavat, että "maksu on mahdollisesti suoritettu", ja että tämä tarkastelee tätä kysymystä vakavasti.

17 OLAF:n valvontakomitea pyysi 9. ja 10.4.2002 pidetyissä kokouksissa saada tietoja niistä seikoista, jotka vahvistavat epäilyjä rahasuorituksista kyseisessä asiassa.

18 OLAF:n tiedottaja lähetti 11.4.2002 OLAF:n toimihenkilöille kirjeen, jossa todettiin seuraavaa:

"– – Ainoita varmoja tosiseikkoja tällä hetkellä on se, että OLAF:n luottamuksellinen asiakirja on joutunut lehdistön haltuun (eikä näin olisi pitänyt tapahtua), [ja] että OLAF:ssä ja komissiossa – – liikkuu 'huhuja' siitä, että kyseisistä asiakirjoista olisi jopa 'maksettu' (jopa summan mainiten – –). – – On anteeksiantamatonta, että – – on olemassa vaara siitä, että lehdistö on saanut OLAF:n luottamuksellisia tietoja, ja että kyseiset tiedot on saatu lahjomalla julkista virkamiestä [ja että] [OLAF:ää] kuluneiden viikkojen aikana ympäröineiden kaltaisten epäilysten, 'huhujen' tai 'spekulaatioiden' perusteltavuutta ei ole tarkastettu tutkintayksikössä – –"

19 Kantaja teki 22.10.2002 Euroopan oikeusasiamiehelle kantelun (1840/2002/GG), joka koski OLAF:n 27.3.2002 päivättyä lehdistötiedotetta.

20 OLAF:n tutkijat kuulivat 9.12.2002 virallisesti G:tä. Tämä totesi, että hänen yhden vanhan Stern-kollegansa, joka nimeä hän ei suostunut paljastamaan, mukaan kantaja olisi saanut 8 000 Saksan markkaa (DEM) tai 8 000 euroa hankkiakseen komissiota tai mahdollisesti OLAF:ia koskevia tietoja.

21 Oikeusasiamies korosti 18.6.2003 kantajan kantelua koskevassa suositusluonnoksessaan, että kun OLAF oli väittänyt, että lahjontaan oli syyllistytty, tukematta väitettään tosiseikoilla, jotka ovat samanaikaisesti riittäviä ja julkisesti tarkastettavia, se oli toiminut suhteettomasti, mikä merkitsee epäkohtaa. Hän suositteli, että OLAF peruisi lahjontaa koskevat julkaistut väitteet, joiden voitiin ymmärtää koskevan kantelijaa.

22 OLAF julkaisi kyseisen suositusluonnoksen johdosta 30.9.2003 lehdistötiedotteen, jonka otsikkona oli "OLAF:n selvennys ilmeiseen tietovuotoon" ja jossa todettiin seuraavaa:

"– – OLAF julkaisi 27.3.2002 lehdistötiedotteen, jossa ilmoitettiin, että [OLAF:ssä] laadittuun kertomukseen sisältyviä luottamuksellisia tietoja koskevan ilmeisen vuodon osalta oli aloitettu sisäinen tutkimus – – asetuksen N:o 1073/1999 perusteella.

Kyseisessä tiedotteessa todettiin, että [OLAF:n] saamien tietojen mukaan lehtimies oli hankkinut itselleen useita asiakirjoja, jotka koskevat niin kutsuttua 'van Buitenen -asiaa', ja ettei ollut mahdotonta, etteikö jollekin OLAF:ssä (tai muussa toimielimessä) olisi maksettu rahaa näiden asiakirjojen saamiseksi.

OLAF:n tutkimus tämän asian osalta ei ole vielä päättynyt, mutta [OLAF] ei ole tähän päivään mennessä löytänyt näyttöä siitä, että tällainen maksu olisi todella suoritettu."

23 Kantaja julkaisi 12.11.2003 Sternin Internet-sivustolla artikkelin, jossa arvosteltiin OLAF:n johtajan toimintaa.

24 Oikeusasiamies vahvisti 20.11.2003 tekemässään kantelua 1840/2002/GG koskevassa päätöksessään, että OLAF oli syyllistynyt epäkohtaan, ja hän totesi, että OLAF, joka oli hyväksynyt hänen suositusluonnoksensa, ei ollut pannut sitä tyydyttävästi täytäntöön. Tässä tilanteessa hän katsoi, että hänen kriittinen huomautuksensa saattoi muodostaa asianmukaisen korvauksen kantelijalle.

25 OLAF:n tutkijat kuulivat 6.1.2004 uudestaan G:tä, joka oli lähtenyt komissiosta vuoden 2003 heinäkuussa. Hän yhtäältä vahvisti ensimmäisen kuulemisensa aikana kertomansa ja toisaalta paljasti sen henkilön nimen, joka oli informoinut häntä.

26 Johtaja esitti 20.1. ja 21.1.2004 OLAF:n valvontakomitean kokouksessa komitealle tietoja "vireillä olevan asian kehitysvaiheista" ja totesi, että ne edellyttivät luottamuksellisia yhteydenottoja kansallisiin oikeusviranomaisiin. Kokouksen pöytäkirjan mukaan komitean jäsenet hyväksyivät "esitetyn tapauksen erityispiirteiden perusteella sen, että ne saisivat tietoa myöhemmin – – kun otetaan huomioon se, että OLAF:n tehtävänä oli hetken koittaessa toimittaa riittävää tietoa asianomaiselle elimelle".

27 OLAF lähetti 11.2.2004 salassapitovelvollisuuden noudattamatta jättämistä ja lahjontaa koskevista epäilyistä tietoja Brysselin (Belgia) ja Hampurin (Saksa) oikeusviranomaisille viittaamalla asetuksen N:o 1073/1999 10 artiklan 2 kohtaan.

28 Lähetettyjen tietojen perusteella Belgian oikeusviranomaiset, kuten myös Saksan oikeusviranomaiset, aloittivat tutkinnan, joka koski oletettua lahjontaa ja – Belgian oikeusviranomaisten kohdalla – myös salassapitovelvollisuuden noudattamatta jättämistä.

29 Belgian poliisi suoritti 19.3.2004 asiasta vastuussa olevan tutkintatuomarin pyynnöstä kotietsinnän kantajan kotona ja toimistossa, ja se takavarikoi tai sulki sinetillä ammattiin liittyviä ja henkilökohtaisia asiakirjoja.

30 Kantaja nosti tästä takavarikoinnista kanteen Belgian tuomioistuimissa. Tämän menettelyn päätteeksi Belgian Cour de cassation hylkäsi 1.12.2004 hänen kanteensa asiakysymyksen osalta.

31 Kantaja kirjoitti 15.4.2004 OLAF:n johtajalle valittaakseen noudatetusta menettelystä ja pyysi saada tutustua häntä koskevan tutkimuksen asiakirja-aineistoon.

32 OLAF:n valvontakomitean puheenjohtajalle toimitettiin 7.5.2004 jäljennös, josta oli poistettu luottamukselliset tiedot, Belgian oikeusviranomaisille 11.2.2004 lähetetystä kirjeestä. Saman kuukauden lopussa myös kantaja sai jäljennöksen mainitusta kirjeestä.

33 Oikeusasiamies osoitti 12.5.2005 Euroopan parlamentille erityiskertomuksen kantajan tekemän kantelun 2485/2004/GG osalta. Kyseisen kertomuksen mukaan OLAF:n pitäisi myöntää esittäneensä virheellisiä ja harhaanjohtavia lausumia vastineissa, jotka se oli esittänyt oikeusasiamiehelle kantelua 1840/2002/GG koskevan tutkinnan yhteydessä. Oikeusasiamies ehdotti myös, että parlamentti hyväksyisi kyseisen suosituksen päätöslauselmaksi.

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset

34 Kantaja nosti käsiteltävänä olevan kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 1.6.2004 jättämällään kannekirjelmällä.

35 Kantaja teki ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 4.6.2004 kirjatulla erillisellä asiakirjalla hakemuksen, jossa vaaditaan yhtäältä, että kaikkien OLAF:n Belgian ja Saksan oikeusviranomaisille 11.2.2004 väitetysti tekemän kantelun yhteydessä toteutettavien toimenpiteiden täytäntöönpanoa lykätään, ja toisaalta, että OLAF tulee määrätä pidättäytymään hankkimasta, tarkastamasta, tutkimasta ja kuuntelemasta kaikkien niiden kantajan kotona ja työpaikalla 19.3.2004 suoritetussa kotietsinnässä saatujen asiakirjojen ja tietojen sisältöä, jotka ovat Belgian oikeusviranomaisten hallussa.

36 International Federation of Journalists (IFJ) toimitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 17.6.2004 väliintulohakemuksen, jossa se pyysi saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen kantajan vaatimuksia.

37 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti hylkäsi välitoimihakemuksen asiassa T-193/04 R, Tillack vastaan komissio, 15.10.2004 antamallaan määräyksellä (Kok. 2004, s. II-3575) ja määräsi, että oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

38 Kantaja haki yhteisöjen tuomioistuimeen 24.12.2004 toimittamallaan valituskirjelmällä muutosta edellä mainitussa asiassa Tillack vastaan komissio annettuun määräykseen.

39 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen neljännen jaoston puheenjohtaja hyväksyi IFJ:n väliintulijaksi käsiteltävänä olevaan asiaan 26.1.2005 annetulla määräyksellä. Väliintulija toimitti väliintulokirjelmänsä ja muut asianosaiset esittivät sitä koskevat huomautuksensa säädetyssä määräajassa.

40 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentti hylkäsi välitoimimenettelyssä tehdyn valituksen asiassa C-521/04 P(R), Tillack vastaan komissio, 19.4.2005 antamallaan määräyksellä (Kok. 2005, s. I-3103), ja kantaja velvoitettiin korvaamaan kyseisessä oikeusasteessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

41 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (neljäs jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn.

42 Asianosaisten ja väliintulijan lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin suullisiin kysymyksiin kuultiin 11.5.2006 pidetyssä istunnossa.

43 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– kumoaa 11.2.2004 tehdyn OLAF:n päätöksen tehdä Saksan ja Belgian oikeusviranomaisille "kantelu"

– velvoittaa komission maksamaan vahingonkorvausta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen vahvistama määrä, johon on lisätty ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen vahvistama korko

– määrää muista oikeudenmukaisiksi katsomistaan toimenpiteistä

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

44 Komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

– jättää kumoamiskanteen ja vahingonkorvauskanteen tutkimatta

– toissijaisesti hylkää mainitut kanteet perusteettomina

– velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

45 IFJ vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumoaa 11.2.2004 tehdyn OLAF:n päätöksen "tehdä kantelu" Saksan ja Belgian oikeusviranomaisille.

Oikeudellinen arviointi

Sen toimen kumoamista koskevien vaatimusten tutkittavaksi ottaminen, jolla OLAF lähetti Saksan ja Belgian oikeusviranomaisille tietoja

Asianosaisten ja väliintulijan lausumat

46 Esittämättä muodollista oikeudenkäyntiväitettä komissio väittää, että kumoamiskanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat, koska ei ole olemassa EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettua kannekelpoista toimea.

47 Komissio viittaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-215/02, Gómez-Reino vastaan komissio, 18.12.2003 antamaan määräykseen (Kok. H. 2003, s. I-A-345 ja II-1685, 50 ja 51 kohta) ja väittää, että toimi, jolla OLAF lähetti tiedot Belgian ja Saksan oikeusviranomaisille asetuksen N:o 1073/1999 10 artiklan 2 kohdassa säädetyn velvoitteen mukaisesti, on valmisteleva toimi, jolla ei sinänsä muuteta

kantajan oikeusasemaa. Kansalliset oikeusviranomaiset päättävät näet yksin siitä, mihin jatkotoimiin lähetettyjen tietojen johdosta ryhdytään, ja päättävät – tai eivät päätä – kansallisen oikeutensa perusteella oikeudellisen tutkinnan aloittamisesta, selvittämistoimista määräämisestä ja syytteiden nostamisesta. Kansallinen tuomioistuin on tämän jälkeen toimivaltainen tuomitsemaan asianomaisen henkilön tai ei.

48 Komissio korostaa myös sitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi yhdistetyissä asioissa T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 ja T-272/01, Philip Morris International ym. vastaan komissio, 15.1.2003 antamassaan tuomiossa (Kok. 2003, s. II-1), että komission päätös nostaa siviilikanne amerikkalaisessa tuomioistuimessa ei voinut olla EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitetun kanteen kohteena, koska kyseisellä siviilikanteella ei sinänsä muutettu vastaajan oikeusasemaa. Komission mukaan kyseistä oikeuskäytäntöä on sitäkin suuremmalla syyllä sovellettava tässä asiassa, jossa OLAF ei ole tehnyt kantelua eikä nostanut kannetta, vaan se on pelkästään lähettänyt tosiseikkoja koskevia tietoja, joiden johdosta kansalliset viranomaiset voivat aloittaa menettelyn, jossa OLAF ja komissio eivät lähtökohtaisesti ole asianosaisina – tai eivät aloita sitä.

49 Lisäksi EY 10 artiklassa määrätyllä yhteistyövelvoitteella ei komission mukaan ole sitovia oikeusvaikutuksia kansallisiin oikeusviranomaisiin tai kantajaan nähden. Asetuksen N:o 1073/1999 6 artiklan 6 kohtaa ei sovelleta toimiin, joihin on ryhdytty sellaisten rikostutkintojen kuluessa, jotka jäsenvaltioiden kansalliset oikeusviranomaiset ovat toteuttaneet saatuaan OLAF:ltä tietoja. Komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi 11 päivänä marraskuuta 1996 annetun neuvoston asetuksen (Euratom, EY) N:o 2185/96 (EYVL L 292, s. 2) osalta komissio toteaa, ettei kyseinen asetus liity mitenkään käsiteltävänä olevaan asiaan.

50 Lisäksi kantaja on saanut tehokasta oikeussuojaa. Ensinnäkin koska belgialainen kotietsintälupa on ainoa toimi, joka vaikuttaa kantajan sananvapauteen, Belgian tuomioistuinten on turvattava oikeussuoja kyseistä toimea vastaan. Toiseksi, vaikka kansallinen kotietsintälupa on myönnetty OLAF:n lähettämien tietojen perusteella,

kansallisilla oikeussuojakeinoilla turvataan myös kantelijan oikeussuoja, vaikka EY 234 artiklaa voitaisiin siis ehkä joutua soveltamaan silloin, kun asianosainen väittää kansallisessa tuomioistuimessa, että OLAF on rikkonut yhteisön oikeutta tutkintamenettellyssään. Kolmanneksi se, ettei tietojen lähettämistä asetuksen N:o 1073/1999 10 artiklan 2 kohdan perusteella voida riitauttaa kumoamiskanteen avulla, ei merkitse sitä, että sopimussuhteen ulkopuolista vastuuta koskeva kanne yhteisön tuomioistuimissa on ensi näkemältä poissuljettu.

51 Lopuksi komissio ilmoittaa, että kaikilla EY 230 artiklan perusteella nostettujen kanteiden tutkittavaksi ottamiseen sovellettaviin sääntöihin tehtävillä poikkeuksilla olisi kohtalokkaita seurauksia OLAF:n tutkimusten tehokkuudelle, luottamuksellisuudelle ja riippumattomuudelle. Se katsoo, että vaikka Belgian tuomioistuimet olisivat jättäneet tutkimatta kaikki perusteet, joiden mukaan OLAF on rikkonut olennaisia menettelymääräyksiä, käsiteltävänä olevan kumoamiskanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset kuitenkin puuttuvat. Yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-167/02 P, Rothley ym. vastaan parlamentti, 30.3.2004 antama tuomio (Kok. 2004, s. I-3149) ei johda erilaiseen lopputulokseen.

52 Kantaja väittää, että hänen EY 230 artiklan nojalla nostamansa kumoamiskanne voidaan ottaa tutkittavaksi.

53 Hän toteaa aluksi, että OLAF:n "kantelulla" on oikeusvaikutuksia, sillä kansalliset viranomaiset ovat käynnistäneet sen johdosta tutkimuksen. Jäsenvaltioilla on näet EY 10 artiklan ja asetuksen N:o 1073/1999 ja etenkin sen 6 artiklan 6 kohdan perusteella velvollisuus antaa tukensa OLAF:lle.

54 Kantajan etuja ei ole suojattu riittävästi, jos hänen on odotettava Belgian viranomaisten lopullista päätöstä ennen kuin hän voi riitauttaa OLAF:n "kantelun".

Yleisemmin lehtimiehet ja heidän tietolähteensä saadaan luopumaan paljastamasta tietoja, jotka koskevat yhteisön toimielimiä, jos vaarana on se, että OLAF:n tekemät "kantelut" johtavat rikosprosessin aloittamiseen. Riidanalaisen toimenpiteen kumoamisella voidaan myös palauttaa kantajan maine, jota OLAF:n toistuvat perättömät väitteet ovat vakavasti vahingoittaneet.

55 Kantajan mukaan kanteen nostaminen "kantelusta" on ainoa tehokas keino kieltää niiden tietojen lainvastainen käyttäminen, jotka Belgian viranomaiset ovat keränneet kotietsinnän aikana ja jotka voivat mahdollistaa kantajan lähteiden tunnistamisen. OLAF saattaa näet olla asianomistajana Belgian rikosprosessissa ja näin ollen pyytää oikeutta tutustua takavarikoituihin asiakirjoihin. Lisäksi "kantelun" kumoamisella saattaa sinällään olla oikeudellisia seurauksia etenkin, kun vältetään se, että komissio uusii tällaisen käytännön.

56 Kantaja katsoo edellä mainitussa asiassa Gómez-Reino vastaan komissio annetun määräyksen osalta, että määräyksen antamisen taustalla olevat olosuhteet eroavat huomattavasti esillä olevan asian olosuhteista.

57 Lisäksi asetuksessa N:o 1073/1999 ja asetuksessa N:o 2185/96 annetaan erityisiä oikeuksia OLAF:lle, joka kehittää läheistä yhteistyötä kansallisten valvontaelimien kanssa.

58 Vastauksena komission väitteeseen, jonka mukaan OLAF ei ole milloinkaan pyytänyt Saksan tai Belgian oikeusviranomaisia ryhtymään erityisiin toimenpiteisiin, kantaja katsoo, että kyseinen väite on virheellinen. Ensinnäkin Belgian viranomaisille osoitetussa "kantelussa" OLAF on suositellut nopeata toimintaa sen vuoksi, että kantajan väitettiin muuttavan lähiaikoina Washingtoniin (Yhdysvallat). Tämän jälkeen on todettava, että OLAF:n tutkijat olivat jo ottaneet yhteyttä kansallisiin virkamiehiin 13.1. ja 16.1.2004 tutkintatoimenpiteiden koordinoimiseksi. Lopuksi

OLAF on pyytänyt kansallisia viranomaisia järjestämään kotietsinnän kantajan kotona ja toimistossa todisteiden keräämiseksi sen sisäisen tutkimuksen yhteydessä, mikä saa vahvistusta OLAF:n valvontakomitean puheenjohtajan 19.5.2004 antamasta lausunnosta House of Lords Select Committee on the European Unionissa (ylähuoneen Euroopan unionia koskevia asioita käsittelevä erityiskomitea, Yhdistynyt kuningaskunta). Tutkintatuomari ei siis ole toiminut täysin itsenäisesti vaan OLAF:n pyynnöistä.

59 Kantaja myös huomauttaa, että kansallisilla viranomaisilla ei ole muuta mahdollisuutta kuin luottaa OLAF:n tutkintakertomuksiin, jotka ovat asetuksen N:o 1073/1999 9 artiklan 2 kohdan mukaan hyväksyttäviä todisteita tuomioistuimissa. Kantaja väittää tältä osin, että se, että Euroopan yhteisöjen virkamies ei noudata vaitiolovelvollisuutta, ei ole Belgian oikeuden mukaan rikos. OLAF on tämän vuoksi hänen mukaansa voinut tulla asianomistajaksi ainoastaan niiden etuoikeutettujen suhteiden vuoksi, joita sillä on Belgian viranomaisiin, joita oli määrätty toimimaan "kantelun" pohjalta.

60 Edellä olevista seikoista seuraa, että OLAF:n "kantelua" ei voida verrata komission päätökseen nostaa siviilikanne edellä mainitussa asiassa Philip Morris International ym. vastaan komissio, jossa komission asema oli verrattavissa kenen tahansa yksityisen oikeussubjektin asemaan. Toisaalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-29/03, Comunidad Autónoma de Andalucía vastaan komissio, 13.7.2004 antamassa määräyksessä (Kok. 2004, s. II-2923) oli kyse erilaisesta asiayhteydestä siltä osin kuin asia koski loppukertomusta ulkoisessa tutkintamenettelyssä. Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin otti huomioon sen, että syyttäjä oli tällä välin lopettanut asian käsittelyn, joten kertomuksella ei voinut olla enää epäedullisia oikeusvaikutuksia.

61 Kantaja viittaa lopuksi edellä mainittuun asiaan Rothley ynnä muut vastaan parlamentti ja katsoo, että EY 230 artiklaa on sovellettava tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden valossa. Esillä olevassa asiassa hänellä ei ole kuitenkaan mitään muuta oikeussuojakeinoa OLAF:n toiminnan riitauttamiseksi. Hänellä ei ole mahdollisuutta vaatia kansallista tuomioistuinta pyytämään yhteisöjen tuomioistui-

melta ennakkoratkaisua, sillä OLAF:n toiminnan lainvastaisuuden perusteella ei voida ottaa kantaa kansallisten oikeusviranomaisten toteuttamien toimenpiteiden lainvastaisuuteen. Pelkästään yhteisön tuomioistuimilla on valtuus tuomita OLAF eikä kansallisilla tuomioistuimilla tai viime kädessä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimella. Tämän vuoksi kansallisella menettelyllä ei voida taata tehokasta tuomioistuinvalvontaa. Kantajan mukaan ei ole mahdollista, että lehdistövapauden vaarantavassa asiassa hän voi nostaa ainoastaan vahingonkorvauskanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

62 IFJ väittää, että kanne voidaan ottaa tutkittavaksi siltä osin kuin Saksan ja Belgian oikeusviranomaisille tehdyt "kantelut" ovat EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettuja päätöksiä. Tältä osin kumoamiskannetta ei ole suunnattu Belgian viranomaisten tekemää kotietsintää vastaan vaan sellaista OLAF:n päätöstä vastaan, jolla on tarkoitus saada aikaan oikeusvaikutuksia kantajan henkilöön.

63 Toisin kuin edellä mainittu asia Gómez-Reino vastaan komissio, käsiteltävänä oleva asia koskee "kantelua", jolla on suoria oikeudellisia seurauksia kantajalle, eikä pelkkiä valmistelevia toimenpiteitä.

64 IFJ vetoaa yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 180/87, Hamill vastaan komissio, 5.10.1988 antamaan tuomioon (Kok. 1988, s. 6141) ja korostaa, että yhteisöjen tuomioistuimen valvonnan piiriin voivat kuulua jopa pelkät kansallisille oikeusviranomaisille toimitetut tiedot.

65 Lopuksi IFJ katsoo, että kumoamiskanne voidaan ottaa tutkittavaksi myös tehokasta oikeussuojaa koskevan oikeuden perusteella. EY 230 artiklaa on näet tulkittava oikeusyhteisön hengessä, jotta kantaja saa oikeussuojaa OLAF:n toimintaa vastaan. Tältä osin Belgian tuomioistuimet eivät voi valvoa tapaus tapaukselta tyhjentävästi ja syvällisesti sitä, ovatko yhteisön toimielinten toteuttamat toimet yhteisön oikeuden mukaisia.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

66 Esillä olevassa asiassa kumoamiskanne koskee toimea, jolla OLAF lähetti asetuksen N:o 1073/1999 10 artiklan 2 kohdan perusteella Saksan ja Belgian oikeusviranomaisille tietoja sellaista salassapitovelvollisuuden noudattamatta jättämistä ja lahjontaa koskevista epäilyksistä, johon kantaja oli sekaantunut.

67 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 230 artiklassa tarkoitettuja, kumoamiskanteen kohteeksi kelpaavia toimia tai päätöksiä ovat sellaiset toimenpiteet, joilla on sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin muuttaen tämän oikeusasemaa selvästi (ks. asia 60/81, IBM v. komissio, tuomio 11.11.1981, Kok. 1981, s. 2639, Kok. Ep. VI, s. 231, 9 kohta ja asia T-309/03, Camós Grau vastaan komissio, tuomio 6.4.2006, Kok. 2006, s. II-1173, 47 kohta).

68 On kuitenkin todettava, että esillä olevassa asiassa riidanalaisella toimella ei muuteta kantajan oikeusasemaa selvästi.

69 Asetuksen N:o 1073/1999 säännöksistä ja erityisesti kyseisen asetuksen 13 perustelukappaleesta ja 9 artiklasta ilmenee, että loppukertomukseen sisältyvät OLAF:n päätelmät eivät automaattisesti voi johtaa oikeudellisen tai kurinpidollisen menettelyn aloittamiseen, koska toimivaltaiset viranomaiset ovat vapaita päättämään loppukertomuksen johdosta toteuttavista jatkotoimista ja ne ovat siis ainoita viranomaisia, jotka voivat tehdä päätöksiä, jotka voivat vaikuttaa niiden henkilöiden oikeusasemaan, joiden osalta kertomuksessa on suositeltu aloitettavaksi tällaiset menettelyt (em. asia Comunidad Autónoma de Andalucía v. komissio, määräyksen 37 kohta ja em. asia Camós Grau v. komissio, tuomion 51 kohta).

70 Samoin asetuksen N:o 1073/1999 10 artiklan 2 kohdassa säädetään vain tietojen lähettämisestä kansallisille oikeusviranomaisille, joilla on vapaus omien valtuuksiensa perusteella arvioida mainittujen tietojen sisältöä ja ulottuvuutta ja tämän perusteella sitä, mihin jatkotoimiin niiden johdosta on tarvittaessa ryhdyttävä. Näin ollen mahdollinen oikeudellisen menettelyn aloittaminen OLAF:n lähettämien tietojen johdosta sekä myöhemmät oikeudelliset toimet ovat yksinomaan täysin kansallisten viranomaisten vastuulla.

71 Yhdelläkään kantajan ja väliintulijan esittämällä väitteellä ei voida kyseenalaistaa tätä toteamusta.

72 Ensinnäkin lojaalin yhteistyön periaatteesta seuraa jäsenvaltioille velvollisuus toteuttaa kaikki toimenpiteet yhteisön oikeuden ulottuvuuden ja tehokkuuden takaamiseksi, ja sillä asetetaan yhteisön toimielimille vastavuoroisia velvoitteita toimia lojaalissa yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa (asia C-275/00, First ja Franex, tuomio 26.11.2002, Kok. 2002, s. I-10943, 49 kohta ja asia C-344/01, Saksa v. komissio, tuomio 4.3.2004, Kok. 2004, s. I-2081, 79 kohta). Kyseinen periaate merkitsee sitä, että silloin kun OLAF lähettää kansallisille oikeusviranomaisille tietoja asetuksen N:o 1073/1999 10 artiklan 2 kohdan perusteella, kyseisten oikeusviranomaisten on tutkittava huolellisesti mainitut tiedot ja tehtävä niistä asianmukaiset johtopäätökset yhteisön oikeuden noudattamisen varmistamiseksi ja tarvittaessa aloitettava oikeudelliset menettelyt, jos ne katsovat, että se on perusteltua. Tällainen huolellista tutkintaa koskeva velvoite ei edellytä kuitenkaan tulkitsemaan edellä mainittua säännöstä siten, että kyseiset lähetykset ovat sitovia siinä mielessä, että kansallisilla viranomaisilla on velvollisuus ryhtyä erityisiin toimenpiteisiin, sillä tällainen tulkinta muuttaisi tehtävien ja velvollisuuksien jakoa, sellaisena kuin siitä on säädetty asetuksen N:o 1073/1999 täytäntöönpanoa varten (em. asia Tillack v. komissio, määräys 19.4.2005, 33 kohta).

73 Lisäksi asetuksen N:o 1073/1999 6 artiklan 6 kohta, joka koskee OLAF:n toteuttamia tutkimuksia, ja komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden

väärinkäytösten estämiseksi annettu asetus N:o 2185/96 liittyvät OLAF:n ja komission omiin tutkintavaltuuksiin. Silloin kun näitä omia tutkintavaltuuksia käytetään, jäsenvaltioilta odotettu lojaali yhteistyö – vaikka se edellyttää sitä, että toimivaltaiset kansalliset viranomaiset antavat tukensa yhteisön nimissä toteutetulle toiminnalle – ei liity mainittujen viranomaisten ja etenkin oikeusviranomaisten omiin oikeuksiin, eikä se merkitse puuttumista näiden viimeksi mainittujen toimivaltuuksiin.

74 Toiseksi sen kantajan väitteen osalta, jonka mukaan OLAF saattaisi olla asianomistajana belgialaisessa rikosprosessissa saadakseen oikeuden tutustua asianomaisen kotoa ja toimistosta takavarikoituihin asiakirjoihin, on huomautettava, että vaikka oletetaan, että kyseinen mahdollisuus on olemassa, sillä ei kuitenkaan ole vaikutusta siihen, onko se toimi kannekelpoinen vai ei, jolla OLAF lähetti tiedot kansallisille oikeusviranomaisille.

75 Kolmanneksi edellä mainitussa asiassa Hamill vastaan komissio annetussa tuomiossa, jonka kohteena oli vahingonkorvauskanne eikä kumoamiskanne, ei todeta, että sillä, että OLAF lähettää tietoja asetuksen N:o 1073/1999 10 artiklan 2 kohdan perusteella, olisi sitovia oikeusvaikutuksia, jotka voivat vaikuttaa kantajan etuihin.

76 Neljänneksi niitä tosiseikkoja, joihin kantaja on vedonnut ja jotka hänen mukaansa osoittavat, että Belgian oikeusviranomaiset eivät ole toimineet täysin itsenäisesti vaan OLAF:n pyyntöjä noudattaen, ei voida hyväksyä.

77 Yhtäältä siltä osin kuin on kyse OLAF:n valvontakomitean puheenjohtajan 19.5.2004 antamasta lausunnosta House of Lords Select Committee on the European Unionissa, kantaja ei ole esittänyt mitään seikkaa, jonka perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voisi tarkastaa kyseisen lausunnon sisällön, eikä sitä näin ollen ole otettava huomioon.

78 Toisaalta siltä osin kuin on kyse Belgian oikeusviranomaisille lähetettyyn kirjeeseen liitetystä välikertomuksesta, sen 2.2 ja 2.3 kohdassa todetaan seuraavaa:

"Kuten Hampurin syyttäjänviraston – – kanssa 13.1.2004 ja Brysselin syyttäjänviraston – – kanssa 16.1.2004 on jo keskusteltu, tietojen lähettäminen näille kummallekin oikeusviranomaiselle on tarpeen itsenäisten mutta yhteensovitettujen menettelyjen aloittamiseksi;

– –

Nopea toiminta on toivottavaa, kun otetaan huomioon se, että Tillack lähtee tietojemme mukaan Brysselistä tämän vuoden maaliskuun aikana ryhtyäkseen Sternin kirjeenvaihtajaksi Washingtonissa – – Hänen Brysselistä lähtönsä myötä tärkeät todisteet saattaisivat kadota lopullisesti."

79 Tästä huolimatta välikertomuksen 2.2 kohdan osalta kantaja ei kiistä komission väitettä, jonka mukaan OLAF:n ja kansallisten syyttäjänvirastojen väliset yhteydenotot koskivat pelkästään muodollisia seikkoja, kuten kysymystä siitä, kenelle OLAF:n olisi toimitettava tiedot. Siltä osin kuin on kyse 2.3 kohdasta, on todettava, että OLAF on tosiasiassa toivonut, että kyseistä asiaa käsiteltäisiin kiireellisenä, mutta kyseinen toive ei kuitenkaan sido millään tavalla Belgian oikeusviranomaisia. Sitä ei näet voida rinnastaa Belgian viranomaisille tehtyyn pyyntöön oikeudellisen menettelyn aloittamisesta tai muihin toimenpiteisiin ryhtymisestä. Lisäksi asetuksen N:o 1073/1999 10 artiklan 2 kohta, joka koskee tutkimusten yhteydessä saatujen tietojen lähettämistä OLAF:n toimesta toimivaltaisille kansallisille viranomaisille, säädetään ainoastaan mainittujen tietojen lähettämisestä kansallisille viranomaisille, joiden tehtävänä on omia toimivaltuuksiaan käyttäen päättää siitä, mihin jatkotoimiin niiden johdosta on ryhdyttävä.

80 Lopuksi tehokkaan oikeussuojan puuttumista koskeva väite on tehoton. Kyseinen väite ei näet yksinään voi olla perustana kanteen tutkittavaksi ottamiselle (asia T-247/04, Aseprofar ja Edifa v. komissio, määräys 19.9.2005, Kok. 2005, s. II-3449, 59 kohta ja yhdistetyt asiat T-236/04 ja T-241/04, EEB ja Stichting Natuur en Milieu v. komissio, määräys 28.11.2005, Kok. 2005, s. II-4945, 68 kohta). Lisäksi oikeudenkäyntiasiakirjoista ja istunnossa käydyistä keskusteluista ilmenee, että kantaja on nostanut kanteen Belgian tuomioistuimissa ja tämän jälkeen Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa niitä toimenpiteitä vastaan, joihin Belgian oikeusviranomaiset ryhtyivät OLAF:n 11.2.2004 lähettämien tietojen johdosta. Lisäksi kantajalla oli mahdollisuus pyytää kansallisia tuomioistuimia, jotka eivät ole toimivaltaisia itse toteamaan pätemättömäksi toimea, jolla OLAF on lähettänyt tietoja Belgian oikeusviranomaisille (ks. vastaavasti asia 314/85, Foto-Frost, tuomio 22.10.1987, Kok. 1987, s. 4199, Kok. Ep. IX, s. 235, 20 kohta) esittämään yhteisöjen tuomioistuimelle tältä osin ennakkoratkaisukysymyksen.

81 Edellä olevasta seuraa, että koska tietojen lähettämisellä asetuksen N:o 1073/1999 10 artiklan 2 kohdan perusteella ei esillä olevassa asiassa ole sitovaa oikeusvaikutusta, sitä ei voida pitää toimena, joka voi vaikuttaa kantajan oikeusasemaan.

82 Näin ollen vaatimuksia, jotka koskevat sen toimen kumoamista, jolla OLAF lähetti 11.2.2004 tietoja Saksan ja Belgian oikeusviranomaisille, ei voida ottaa tutkittavaksi.

Vaatimukset, jotka koskevat väitetyn vahingon korvaamista

Tutkittavaksi ottaminen

– Asianosaisten ja väliintulijan lausumat

83 Komissio katsoo, että vahingonkorvauskanteessa on kaksi erilaista vaatimusta. Ne koskevat sellaisen vahingon korvaamista, jonka väitetään aiheutuneen yhtäältä

OLAF:n "kantelusta" ja toisaalta OLAF:n lehdistötiedotteista vuoden 2002 maaliskuussa ja vuoden 2003 syyskuussa sekä OLAF:n muista julkisista lausunnoista.

84 Tätä kannetta ei kokonaisuudessaan voida ottaa tutkittavaksi, koska se ei täytä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdassa määrättyjä edellytyksiä.

85 Lisäksi komission mukaan OLAF:n "kantelua" koskevaa vahingonkorvausvaatimusta ei voida ottaa tutkittavaksi, koska kyseinen vahingonkorvauskanne liittyy läheisesti kumoamiskanteeseen, jota itseään ei voida ottaa tutkittavaksi.

86 Kantaja katsoo aluksi, että hänen OLAF:n "kantelua" koskeva vahingonkorvausvaatimuksensa voidaan ottaa tutkittavaksi. Hän korostaa sitä, että OLAF:n huono toiminta ei voi jäädä pois tuomioistuinvalvonnan piiristä.

87 Hän riitauttaa tämän jälkeen väitteen, jonka mukaan vahingonkorvauskannetta ei voida ottaa tutkittavaksi, jos vahingon syy on sellaisen kumoamiskanteen kohteena, jota itseään ei voida ottaa tutkittavaksi.

88 Hän katsoo lopuksi, että kannekirjelmä täyttää työjärjestyksessä asetetut tutkittavaksi ottamisen edellytykset ja se on riittävän selkeä, jotta vastaaja voi valmistella puolustuksensa. Siinä näet kuvataan OLAF:n lainvastainen toiminta, aiheutunut vahinko ja ne perustelut, joiden vuoksi kyseisen lainvastaisen toiminnan ja mainitun vahingon välillä on olemassa syy-yhteys.

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

89 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 21 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan, jota kyseisen perussäännön 53 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla sovelletaan myös ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käytävässä menettelyssä, ja työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan kannekirjelmässä on mainittava oikeudenkäynnin kohde ja yhteenveto kanteen oikeudellisista perusteista. Näiden mainintojen on oltava riittävän selkeitä ja täsmällisiä, jotta vastaaja voi valmistella puolustuksensa ja jotta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi tarvittaessa ratkaista kanteen tukeutumatta muihin tietoihin. Oikeusvarmuuden ja hyvän lainkäytön takaamiseksi kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksenä on, että ne olennaiset tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joihin kantaja perustaa kanteensa, käyvät ilmi ainakin pääpiirteittäin itse kannekirjelmästä, kunhan ne on esitetty johdonmukaisesti ja ymmärrettävästi (asia T-38/96, Guérin automobiles v. komissio, tuomio 10.7.1997, Kok. 1997, s. II-1223, 41 kohta ja asia T-157/01, Danske Busvognmænd, tuomio 16.3.2004, Kok. 2004, s. II-917, 45 kohta).

90 Näiden vaatimusten täyttämiseksi kannekirjelmässä, jossa vaaditaan yhteisön toimielimen väitetysti aiheuttamien vahinkojen korvaamista, on mainittava seikat, joiden perusteella voidaan yksilöidä kantajan moittima toimielimen toiminta, syyt, joiden takia kantaja katsoo, että toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys, sekä tämän vahingon laatu ja laajuus (asia T-387/94, Asia Motor France ym. v. komissio, tuomio 18.9.1996, Kok. 1996, s. II-961, 107 kohta ja yhdistetyt asiat T-215/01, T-220/01 ja T-221/01, Calberson GE v. komissio, tuomio 10.2.2004, Kok. 2004, s. II-587, 176 kohta).

91 Esillä olevassa asiassa on aluksi korostettava, että kannekirjelmän vaatimukset, joilla pyritään saamaan korvaus väitetystä vahingosta, ovat hyvin vähäsanaisia. Niiden perusteella voidaan kuitenkin tunnistaa ne kaksi virheellistä toimintaa, joihin OLAF:n väitetään syyllistyneen ja jotka kantajan mukaan ovat aiheuttaneet sille vahinkoa. Ensimmäisessä on kyse OLAF:n Belgian oikeusviranomaisille tekemästä

”kantelusta”. Toinen muodostuu 27.3.2002 ja 30.9.2003 päivätyistä OLAF:n lehdistötiedotteista sekä OLAF:n tiedottajan lausunnoista, jotka julkaistiin 4.4.2002 European Voicessa, ja OLAF:n pääjohtajan lausunnoista, jotka lähetettiin Stern TV:ssä 24.3.2004.

92 Tämän jälkeen kannekirjelmästä ilmenee, että vahinko, jota kantaja väittää kärsineensä väitetysti virheellisistä OLAF:n eri toiminnoista, muodostuu hänen maineelleen ja ammatilliselle luotettavuudelleen aiheutuneesta vahingosta. Kannekirjelmän perusteella on myös mahdollista tunnistaa OLAF:n väitetysti aiheuttaman vahingon laajuus.

93 Lopuksi kantaja mainitsee, että vedotun vahingon ja niiden eri virheellisten toimintojen välillä, joista OLAF:ää moititaan, on olemassa syy-yhteys.

94 Lisäksi niistä komission väitteistä, jotka koskevat kanteen perusteltavuutta, ilmenee, että komissio on voinut valmistella hyödyllisesti puolustuksensa niiden edellytysten osalta, joiden perusteella yhteisölle voi syntyä sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu.

95 Näin ollen on hylättävä se komission esittämä väite, jonka mukaan kannekirjelmä ei ole työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohdan määräysten mukainen.

96 Komissio väittää myös, että siltä osin kuin on kyse OLAF:n ”kantelua” koskevasta vahingonkorvausvaatimuksesta, kyseistä vaatimusta ei voida ottaa tutkittavaksi, koska se liittyy läheisesti kumoamiskanteeseen, jota itsessään ei voida ottaa tutkittavaksi.

97 Tältä osin on huomautettava, että vahingonkorvauskanne on itsenäinen oikeussuojakeino, jolla on oma tehtävänsä oikeussuojakeinojen järjestelmässä ja jonka nostamisen edellytykset määräytyvät sen erityisen tarkoituksen perusteella. Kun kumoamiskanteella ja laiminlyöntikanteella vaaditaan sen toteamista, että oikeudellisesti sitova toimi on lainvastainen tai että tällainen toimi on jätetty toteuttamatta, vahingonkorvauskanteen tarkoituksena on yhteisön toimielimen tai laitoksen syyksi luettavan lainvastaisen toimen tai lainvastaisen menettelyn aiheuttaman vahingon korvaaminen (ks. asia C-234/02 P, oikeusasiamies v. Lamberts, tuomio 23.3.2004, Kok. 2004, s. I-2803, 59 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

98 Siten yksityisillä, jotka eivät EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettujen tutkittavaksi ottamisen edellytysten vuoksi voi suoraan riitauttaa tiettyjä yhteisön toimia tai toimenpiteitä, on kuitenkin mahdollisuus kyseenalaistaa toiminta, jolla ei ole päätöksen luonnetta ja joka ei tästä syystä voi olla kumoamiskanteen kohteena, ja nostaa EY 235 artiklassa ja EY 288 artiklan toisessa kohdassa määrätty sopimussuhteen ulkopuolista vastuuta koskeva kanne siltä osin kuin tällainen toiminta voi synnyttää yhteisön vastuun (em. yhdistetyt asiat Philip Morris International ym. v. komissio, tuomion 123 kohta ja em. asia Camós Grau v. komissio, tuomion 78 kohta).

99 Näin ollen kantajan nostamaa vahingonkorvauskannetta, jolla vaaditaan korvausta kantajalle OLAF:n moititusta toiminnasta aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä, on sen tutkittavaksi ottamisen edellytysten osalta tarkasteltava kumoamiskanteesta erillisenä.

100 Edellä olevasta seuraa, että kantajan vaatimukset, jotka koskevat korvauksen saamista vahingosta, joka sille on aiheutunut OLAF:n väitetysti virheellisestä toiminnasta, voidaan ottaa tutkittaviksi.

Asiakysymys

– Asianosaisten ja väliintulijan lausumat

101 Kantaja katsoo, että virheellisiä hallintotoimia ovat ensinnäkin "kantelu", jonka OLAF teki Belgian oikeusviranomaisille. Kantelu on lainvastainen, koska sillä on rikottu useita muotosääntöjä ja loukattu perusoikeuden muodostavaa lehdistövapautta. Kantajan mukaan virheellisiä hallintotoimia ovat myös OLAF:n lehdistötiedotteet vuoden 2002 maaliskuussa ja vuoden 2003 syyskuussa. Oikeusasiamies on hänen mukaan tältä osin todennut, että vuoden 2002 maaliskuussa annettu lehdistötiedote, joka perustui huhuihin, on ilmeistä epäkohtaa tarkoittava toimi ja sillä loukataan suhteellisuusperiaatetta. Kyseistä tiedotetta on siis sellaisenaan pidettävä lainvastaisena hallintotoimena. Myös vuoden 2003 syyskuussa annettu lehdistötiedote merkitsee hyvän hallinnon vastaista epäkohtaa ja sillä loukataan suhteellisuusperiaatetta, koska siinä toistetaan vuoden 2002 maaliskuussa annetussa lehdistötiedotteessa olleet väitteet. Lopuksi kantaja viittaa OLAF:n tiedottajan lausuntoihin, sellaisena kuin ne julkaistiin 4.4.2002 päivätyssä European Voice -aikakauslehdessä, ja OLAF:n johtajan lausuntoihin, jotka lähetettiin Stern TV:ssä 24.3.2004. Ne ovat omiaan vahingoittamaan kantajan mainetta ja, koska ne perustuvat pelkkiin huhuihin, niillä loukataan myös hyvän hallinnon periaatetta.

102 Kantaja väittää myös, että OLAF on ylittänyt sillä olevan harkintavallan. Kun otetaan huomioon tehtyjen virheiden vakavuus, OLAF:n toiminnan on katsottava merkitsevän riittävän ilmeistä yhteisön oikeussäännön rikkomista.

103 Kantaja väittää, että hänelle on aiheutunut suurta henkistä kärsimystä, joka perustuu hänen maineelleen ja ammatilliselle luotettavuudelleen aiheutuneeseen vahinkoon. Yhtäältä hänen on paljon vaikeampi saada tietoja lähteistä, joita hän käyttää ammattiaan harjoittaakseen. Toisaalta hänen artikkeliensa myynti sanomalehdille ja aikakauslehdille on kärsinyt huomattavaa haittaa. OLAF:n toimet ovat näin ollen

vakavasti vahingoittaneet kantajan uran kehittymismahdollisuuksia. Lisäksi henkisen kärsimyksen olemassaolo on erityisen ilmeistä silloin, kun väärät syytökset johtavat rikostutkimusten aloittamiseen, kotietsintään ja takavarikointeihin, kuten esillä olevassa asiassa on tapahtunut. Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vahvistaa sellaisen taloudellisen korvauksen tarkan määrän, jolla samanaikaisesti voidaan korvata hänelle aiheutunut vahinko ja jolla on ennaltaehkäisevä vaikutus komissioon. Kantaja ehdottaa väliaikaisesti 250 000 euron suuruista summaa.

104 Kantaja toteaa syy-yhteyden osalta, että hänen maineelleen aiheutunut vahinko on ollut seurausta OLAF:n lehdistötiedotteista ja niitä seuranneista lausunnoista ja ratkaisevana seikkana on pidettävä OLAF:n Belgian oikeusviranomaisille tekemää kantelua, joka johti hänen kotonaan ja toimistossaan järjestettyyn kotietsintään. OLAF:n tutkijat ovat tältä osin neuvoneet oikeusviranomaisia ja toimittaneet näille kantelussa tietoja, jotka olivat omiaan johtamaan näitä harhaan kiireellisyyden ja toimiin ryhtymistä koskevan tarpeen osalta. Kantajan mukaan se, että Belgian viranomaiset ovat toimineet tietyllä keveydellä, ei heikennä kanteen perusteltavuutta.

105 Kantaja korostaa OLAF:n lehdistötiedotteiden ja muiden julkisten lausuntojen osalta olevan poikkeuksellista, että OLAF julkaisee tiedotteita, joissa ilmoitetaan tutkimuksen aloittamisesta. Lisäksi kantajan mukaan kuka tahansa asiasta kiinnostunut on tunnistanut hänet välittömästi lehtimieheksi, joka on lahjonut yhteisöjen virkamiehen. Lisäksi tosiseikat, sellaisina kuin ne nykyään ovat tiedossa, ovat paljon vakavampia kuin ne, joita oikeusasiamies tutki vuonna 2003. OLAF on näet toimittanut oikeusasiamiehelle vääriä tietoja, kun se on väittänyt saaneensa tiedot luotettavista lähteistä ja etenkin Euroopan parlamentin jäseniltä, vaikka sen ainoana lähteenä oli G.

106 Kantaja korostaa vastauksessaan, että OLAF:n julkiset väitteet merkitsevät epäkohtaa ja tämän lisäksi myös hyvää hallintoa, syyttömyysolettamaa ja oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin koskevien periaatteiden loukkaamista. Leh-

distötiedotteiden julkaiseminen merkitsee myös asetuksen N:o 1073/1999 8 artiklan rikkomista, koska sisäisissä tutkimuksissa annetut ja saadut tiedot ovat luottamuksellisia.

107 Komissio väittää, ettei kumpikaan vahingonkorvausvaatimuksista ole perusteltu.

108 Siltä osin kuin ensimmäiseksi on kyse vahingonkorvausvaatimuksesta, joka koskee tietojen lähettämistä Belgian ja Saksan oikeusviranomaisille, komissio väittää, ettei OLAF ole rikkonut mitään oikeussääntöä. Lisäksi kantaja ei ole näyttänyt toteen OLAF:n harkintavallan käytölle asetettujen rajojen riittävän ilmeistä rikkomista.

109 Siltä osin kuin on kyse väitetyn vahingon todellisuudesta, kannekirjelmässä ei esitetä konkreettisia tietoja kantajan henkilökohtaisesta ammatillisesta tilanteesta. Kantaja on Stern-aikakauslehden työntekijä, eikä hänen maineensa ole kärsinyt Belgian viranomaisten suorittamasta kotietsinnästä ja takavarikoinnista.

110 Lisäksi kantaja ei komission mukaan ole osoittanut, että OLAF:n lähettämien tietojen ja kantajalle väitetysti aiheutuneen vahingon välillä olisi syy-yhteys. Kaksi seuraavaa Belgian viranomaisten täysivaltaista ja harkinnanvaraista toimea katkaisevat näet syy-yhteyden: oikeudellisen tutkinnan aloittaminen sekä kotietsintä ja takavarikointi. Vain viimeksi mainitut muodostavat välittömän ja ratkaisevan syyn väitetylle vahingolle. Komission mukaan, jos kotietsintää, joka kuuluu kansallisten viranomaisten harkintavaltaan, ei ole, kantajan tiedonlähteiden nimettömyyttä ei

voida vahingoittaa. Jos kantaja katsoo kärsineensä vahinkoa kotietsinnän vuoksi, hänen on vaadittava sen korvaamista Belgian valtiolta.

111 Komissio katsoo toiseksi lehdistötiedotteita ja muita julkisia lausuntoja koskevien vahingonkorvausvaatimusten osalta, että OLAF ei ole rikkonut mitään oikeussääntöä, joka vaikuttaisi kantajaan ja etenkin häneen maineeseensa. Erityisesti 27.3.2002 päivätyssä lehdistötiedotteessa ei mainita lehtimiehen tai lehden nimeä. Stern on väittänyt pitävänsä hallussaan yksinoikeudella paljastetut asiakirjat ja lehtimiehen nimi on paljastettu yksinomaan sen 28.3.2002 julkaisemassa tiedotteessa. Lisäksi 27.3.2002 päivätyssä tiedotteessa on kuvattu mahdollisimman neutraalisti aloitetun sisäisen tutkimuksen pääkohde. Siinä ei ole mitään totuudenvastaista, eikä se ole myöskään suhteeton. Sen myöntäminen, että OLAF:n tiedottaja on mennyt lausunnoissaan liian pitkälle, johtaisi siihen, ettei OLAF:llä olisi enää mitään oikeutta julkaista lehdistötiedotteita, joissa vahvistetaan tutkimuksen aloittaminen ja todetaan sen kohde. Toissijaisesti komissio huomauttaa, ettei OLAF ole ylittänyt vakavasti ja ilmeisesti harkintavallan käytölleen asetettuja rajoja hoitaessaan suhteitaan tiedotusvälineisiin.

112 Lisäksi komissio toteaa, ettei 27.3.2002 päivätyn lehdistötiedotteen ja kantajan maineelle mahdollisesti aiheutuneen vahingon välillä ole missään tapauksessa mitään syy-yhteyttä. Vastaajan mukaan, vaikka oletetaan, että yleisö on voinut tulkita OLAF:n tiedotetta sen julkaisemisesta alkaen siten, että siinä viitataan kantajaan, Sternin seuraavana päivänä julkaisema tiedote on katkaissut syy-yhteyden.

113 Lopuksi komissio väittää oikeusasiamiehen päätelmien osalta, että tosiseikat, joihin oikeusasiamies perusti suosituksensa vuonna 2003, eroavat niistä tosiseikoista, jotka komissio esittää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle käsiteltävänä olevassa asiassa. Lisäksi se, että oikeusasiamies on katsonut kyseessä olleen epäkohdan, ei

vastaa tuomioistuimen toteamusta siitä, että komissio on loukannut kantajan oikeuksia. Oikeusasiamies ei erityisesti ole tutkinut kysymystä siitä, oliko OLAF rikkonut oikeussääntöä riittävän ilmeisesti. Oikeusasiamies on lisäksi soveltanut muita todistustaakkaa koskevia sääntöjä kuin niitä, jotka sääntelevät EY 235 artiklaan ja EY 288 artiklan toiseen kohtaan perustuvia sopimussuhteen ulkopuolista vastuuta koskevia kanteita. Oikeusasiamies ja yhteisön tuomioistuimet soveltavat nimittäin erilaisia arviointiperusteita ja -menetelmiä, jotka heijastavat niiden luonnetta ja niiden eri tehtävää.

114 IFJ katsoo, että OLAF on selvästi ylittänyt harkintavaltansa rajat, kun se on toimittanut Saksan ja Belgian oikeusviranomaisille tietoja pelkkien huhujen ja spekulaatioiden perusteella. Kyseisessä harkinnassa olisi sen mukaan pitänyt ottaa huomioon erityisesti asetuksen N:o 1073/1999 säännökset sekä asianomaisten henkilöiden oikeudet ja vapaudet.

115 Väliintulijan mielestä OLAF on loukannut lehdistövapautta ja oikeutta siihen, että yksityiselämää ja kotia kunnioitetaan, rikkonut EY:n perustamissopimusta, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehtyä yleissopimusta, asetusta N:o 1073/1999 sekä tiettyjä menettelysääntöjä.

– Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

116 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä seuraa, että yhteisö on sopimussuhteen ulkopuolisessa vastuussa toimielintensä lainvastaisesta toiminnasta EY 288 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetulla tavalla ainoastaan, jos kaikki seuraavat edellytykset täyttyvät: toimielinten moitittu toiminta on lainvastaista, vahinko on tosiasiassa syntynyt ja toiminnan ja väitetyn vahingon välillä on syy-yhteys (asia 26/81, Oleifici Mediterranei v. ETY, tuomio 29.9.1982, Kok. 1982, s. 3057, 16 kohta; asia T-175/94, International Procurement Services v. komissio, tuomio 11.7.1996,

Kok. 1996, s. II-729, 44 kohta; asia T-336/94, Efisol v. komissio, tuomio 16.10.1996, Kok. 1996, s. II-1343, 30 kohta ja asia T-267/94, Oleifici Italiani v. komissio, tuomio 11.7.1997, Kok. 1997, s. II-1239, 20 kohta).

117 Ensimmäisen edellytyksen osalta oikeuskäytännössä edellytetään, että näytetään toteen sellaisen oikeussäännön riittävän ilmeinen rikkominen, jonka tarkoituksena on antaa oikeuksia yksityisille (asia C-352/98 P, Bergaderm ja Goupil v. komissio, tuomio 4.7.2000, Kok. 2000, s. I-5291, 42 kohta). Siltä osin kuin on kyse vaatimuksesta, jonka mukaan rikkomisen on oltava riittävän ilmeinen, ratkaisevana kriteerinä, jonka perusteella kyseisen vaatimuksen voidaan katsoa täyttyneen, on se, että yhteisön asianomainen toimielin on ilmeisesti ja vakavasti ylittänyt sen harkintavallalle asetetut rajat. Jos tällä toimielimellä on harkintavaltaa hyvin vähän tai ei ollenkaan, jo pelkän yhteisön oikeuden rikkomisen voidaan katsoa olevan riittävän ilmeinen rikkominen (asia C-312/00 P, komissio v. Camar ja Tico, tuomio 10.12.2002, Kok. 2002, s. I-11355, 54 kohta ja yhdistetyt asiat T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 ja T-225/99, Comafrica ja Dole Fresh Fruit Europe v. komissio, tuomio 12.7.2001, Kok. 2001, s. II-1975, 134 kohta).

118 Syy-yhteyttä koskevan edellytyksen osalta on todettava, että yhteisön voidaan katsoa olevan vastuussa ainoastaan vahingosta, joka johtuu riittävän suoraan asianomaisen toimielimen sääntöjenvastaisesta toiminnasta (yhdistetyt asiat 64/76 ja 113/76, 167/78 ja 239/78, 27/79, 28/79 ja 45/79, Dumortier Frères ym. v. neuvosto, tuomio 4.10.1979, Kok. 1979, s. II-117, 32 kohta). Yhteisön ei sen sijaan tarvitse korvata kaikkia toimielintensä toiminnasta aiheutuneita, kaukaisiakin vahingollisia seurauksia (ks. vastaavasti em. yhdistetyt asiat Dumortier Frères ym. v. neuvosto, tuomion 21 kohta).

119 Silloin kun yksi näistä edellytyksistä jää täyttymättä, kanne on hylättävä kokonaisuudessaan, eikä muita edellytyksiä ole tarpeen tutkia (asia C-146/91, KYDEP v. neuvosto ja komissio, tuomio 15.9.1994, Kok. 1994, s. I-4199, 19 ja 81 kohta ja asia T-170/00, Förde-Reederei v. neuvosto ja komissio, tuomio 20.2.2002, Kok. 2002, s. II-515, 37 kohta).

120 Kantajan esittämien eri väitteiden perusteltavuus on tarkastettava juuri tämän oikeuskäytännön perusteella.

121 Aluksi on korostettava, että yksityiselämän ja kodin suoja, lehdistövapaus, syyttömyysolettaman periaate ja oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskeva oikeus, jotka ovat perusoikeuksia, antavat yksityisille oikeuksia, joiden noudattamisen yhteisön tuomioistuimet takaavat. Kantaja vetoaa tältä osin kahteen OLAF:n väitetysti virheelliseen toimintaan, joita on niiden erilaisen luonteen vuoksi tutkittava erikseen.

122 Ensimmäiseksi siltä osin kuin on kyse OLAF:n "kantelusta" väitetysti aiheutuneen vahingon korvaamista koskevasta vaatimuksesta, on todettu, että oikeusviranomaisten tehtävänä on arvioida, mihin jatkotoimiin OLAF:n asetuksen N:o 1073/1999 10 artiklan 2 kohdan perusteella lähettämien tietojen johdosta on ryhdyttävä, eikä kyseinen lähettäminen ole niihin nähden millään lailla sitova (ks. edellä 70 kohta). Näin ollen kantajan väittämä vahinko on peräisin niiden kansallisten oikeusviranomaisten toiminnasta, jotka ovat omien oikeuksiensa perusteella päättäneet aloittaa oikeudellisen menettelyn ja ryhtyä tämän jälkeen tutkintatoimiin.

123 Lisäksi kantaja ei selitä, miten sellaisten tietojen lähettäminen kansallisille oikeusviranomaisille, jotka ovat luottamuksellisia ja joiden osalta ei ole väitetty, ettei niiden luottamuksellisuutta olisi otettu huomioon, voisi vahingoittaa kantajan mainetta ja hänen ammatillista luotettavuuttaan.

124 Tästä seuraa, ettei kantaja ole osoittanut, että sen, että OLAF lähetti Belgian oikeusviranomaisille asetuksen N:o 1073/1999 10 artiklan 2 kohdan perusteella tietoja, ja väitetyn vahingon välillä olisi olemassa riittävän suora syy-yhteys.

125 Koska se yhteisön sopimuksen ulkopuolisen vastuun syntymisen edellytys, joka koskee väitetyn vahingon ja OLAF:n toiminnan välistä syy-yhteyttä, ei näin ollen ole täyttynyt esillä olevassa asiassa, OLAF:n "kantelua" koskeva vahingonkorvausvaatimus on hylättävä, eikä mainitun vastuun syntymisen muita edellytyksiä ole tutkittava.

126 Toiseksi siltä osin kuin on kyse OLAF:n lehdistötiedotteista väitetysti aiheutuneen vahingon korvaamista koskevasta vaatimuksesta, on korostettava, että kantaja viittaa oikeusasiamiehen 10.6.2003 esittämään suositusluonnokseen ja oikeusasiamiehen 20.11.2003 antamaan suositukseen, joissa päädyttiin siihen, että kyse oli epäkohdasta, päätelläkseen tämän perusteella, että 27.3.2002 päivätty lehdistötiedote on "sellaisenaan" "lainvastainen hallintotoimi" ja että 30.9.2003 päivätty lehdistötiedote merkitsee uutta epäkohtaa, jolla samalla tavalla loukataan suhteellisuusperiaatetta, kun siinä toistetaan aikaisemman tiedotteen väitteet.

127 Tältä osin on aluksi korostettava, että hyvän hallinnon periaate, jota tässä yhteydessä pelkästään väitetään loukatun, ei sellaisenaan anna oikeuksia yksityisille (asia T-196/99, Area Cova ym. v. neuvosto ja komissio, tuomio 6.12.2001, Kok. 2001, s. II-3597, 43 kohta), paitsi silloin kun se on sellaisten Nizzassa 7.12.2000 julistetun Euroopan unionin perusoikeuskirjan (EYVL 2000, C 364, s. 1) 41 artiklassa tarkoitettujen erityisten oikeuksien ilmaisu, kuten jokaisen oikeus siihen, että hänen asiansa käsitellään puolueettomasti, oikeudenmukaisesti ja kohtuullisessa ajassa, oikeus tulla kuulluksi, oikeus tutustua asiakirjoihin ja oikeus siihen, että päätökset perustellaan, mistä ei kuitenkaan ole kyse esillä olevassa asiassa.

128 Ylimääräisenä seikkana on todettava, että se, että oikeusasiamies on todennut kyseen olevan "epäkohtaa merkitsevästä toimesta", ei sellaisenaan tarkoita, että OLAF:n toiminnalla rikotaan riittävän ilmeisesti oikeussääntöä oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla. Kun perustamissopimuksella on perustettu oikeusasiamiehen virka, sillä on avattu unionin kansalaisille ja erityisesti yhteisön virkamiehille ja muulle henkilöstölle oikeuksiensa puolustamiseksi vaihtoehto kanteen nostamiselle yhteisöjen tuomioistuimissa. Tähän tuomioistuinlaitoksen ulkopuoliseen vaihtoehtoon sovelletaan erityisiä kriteerejä, eivätkä sen tavoitteet ole välttämättä samat kuin tuomioistuimessa nostettavalla kanteella (asia T-209/00, Lamberts v. oikeusasiamies, tuomio 10.4.2002, Kok. 2002, s. II-2203, 65 kohta).

129 Kun otetaan huomioon OLAF:lle asetuksella N:o 1073/1999 annettu autonomia ja yleisen edun mukainen tavoite antaa yleisölle tietoa lehdistötiedotteilla, on myös katsottava, että OLAF:lla on harkintavaltaa siltä osin kuin on kyse sen tutkintatoimintoja koskevien tiedotteiden tarkoituksenmukaisuudesta ja sisällöstä.

130 Lisäksi 27.3.2002 päivätyn lehdistötiedotteen sanamuodon tutkinnasta ilmenee, että ainoa mahdollisesti vahinkoa aiheuttava kohta on muotoiltu seuraavalla tavalla:

"[OLAF:n] saamien tietojen mukaan lehtimies on saanut useita asiakirjoja, jotka koskevat niin kutsuttua 'Van Buitenen -asiaa'. Ei ole mahdotonta, etteikö jollekin

OLAF:ssa (tai muussa toimielimessä) olisi maksettu rahaa näiden asiakirjojen saamiseksi. – –"

131 Vaikka oletetaan, että asiaa tuntevat henkilöt saattoivat yhdistää asian kantajaan, kyseiset väitteet, jotka on muotoiltu hypoteettisesti mainitsematta kantajan ja sen lehden nimeä, jonka palveluksessa hän oli, eivät merkitse sitä, että OLAF olisi ilmeisesti ja vakavasti ylittänyt sen harkintavallalle asetetut rajat. Lisäksi Stern on nimenomaan itse maininnut 28.3.2002 päivätyssä lehdistötiedotteessaan kantajan nimen. Kantajan henkilöllisyyden paljastaminen OLAF:n tutkimusten yhteydessä ei siis ole tapahtunut OLAF:n vaan Stern-aikakauslehden toimesta, jonka palveluksessa kantaja oli. Näin ollen maineelle ja ammatilliselle luotettavuudelle aiheutuneita väitettyjä vahinkoja, jotka liittyvät tähän julkisuuteen, ei voida lukea OLAF:n syyksi. Tämän vuoksi riidanalainen lehdistötiedote ei osoita millään tavalla, että OLAF olisi rikkonut riittävän ilmeisesti yhteisön oikeutta.

132 OLAF:n 30.9.2003 päivätyllä lehdistötiedotteella, joka julkaistiin oikeusasiamiehen 18.6.2003 antaman suositusluonnoksen johdosta, on puolestaan tarkoitus lieventää 27.3.2002 päivättyyn lehdistötiedotteeseen sisältyneitä väitteitä. Siinä todetaan siten seuraavaa:

"– – OLAF:n tutkimus tämän asian osalta ei ole vielä päättynyt, mutta [OLAF] ei ole tähän päivään mennessä löytänyt näyttöä siitä, että tällainen maksu olisi todella suoritettu".

Näin ollen on katsottava, että kyseinen tiedote ei merkitse, kuten ei aikaisempikaan tiedote, riittävän ilmeistä oikeussäännön rikkomista.

133 Sama päätelmä on tehtävä OLAF:n tiedottajan lausunnon osalta, jota 4.4.2002 päivätty European Voice -aikakauslehti lainasi ja jonka mukaan OLAF:llä "oli ensi näkemältä todisteita siitä, että maksu oli mahdollisesti suoritettu", koska harkitse-

vaisella sanamuodon valinnalla ei voida osoittaa, että kyse olisi yhteisön oikeuden riittävän ilmeisestä rikkomisesta. OLAF:n johtajan Stern TV:ssä 24.3.2004 esittämän lausunnon osalta kantaja ei ole esittänyt mitään, jonka perusteella kyseisen lausunnon sisältö voitaisiin tarkastaa.

134 Kantaja ei lisäksi ole kannekirjelmässään esittänyt mitään sellaisia oikeudellisia perusteita, joiden nojalla on mahdollista arvioida, miten lehdistötiedotteiden ja muiden OLAF:n julkisten lausuntojen julkaisemista voitaisiin pitää oikeussäännön "riittävän ilmeisenä rikkomisena".

135 Edellä olevasta seuraa, ettei kantaja ole osoittanut, että OLAF olisi rikkonut yhteisön oikeutta riittävän ilmeisesti siten, että se voi aiheuttaa kantajalle vahinkoa. Hänen vahingonkorvausvaatimuksensa on näin ollen hylättävä lehdistötiedotteiden ja OLAF:n muiden julkisten lausuntojen osalta, eikä ole tarvetta arvioida, onko väitetty vahinko todella syntynyt ja kuinka suuri se on.

136 Vahingonkorvauskanne on näin ollen hylättävä kokonaisuudessaan.

Asiakirjojen esittämispyyntö

137 Kantaja pyytää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta määräämään komission toimittamaan täydellisen jäljennöksen niistä "kanteluista", jotka OLAF lähetti Saksan ja Belgian oikeusviranomaisille.

138 Tältä osin on korostettava, että komissio on esittänyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vireillä olevassa menettelyssä Saksan ja Belgian oikeusviranomaisille 11.2.2004 lähetetyt kirjeet, joista ei ole poistettu luottamuksellisia tietoja.

139 Näin ollen lausunnon antaminen kyseisestä pyynnöstä, joka on tullut tarkoituksettomaksi, raukeaa.

140 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että kanne on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

141 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian, hänet on velvoitettava omien oikeudenkäyntikulujensa lisäksi korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut, mukaan lukien välitoimimenettelystä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut, komission vaatimusten mukaisesti.

142 Työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan kolmannen alakohdan mukaisesti väliintulija IFJ vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(neljäs jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Kanne hylätään.

2) Lausunnon antaminen asiakirjojen esittämispyynnöstä raukeaa.

3) Kantaja vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja hänet velvoitetaan korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut, välitoimimenettelystä aiheutuneet oikeudenkäyntikulut mukaan lukien.

4) International Federation of Journalists vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Legal Lindh Vadapalas

Julistettiin Luxemburgissa 4 päivänä lokakuuta 2006.

E. Coulon H. Legal

kirjaaja jaoston puheenjohtaja